

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 10.2.2023
COM(2023) 68 final

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

i enlighet med artikel 278a i unionens tullkodex, om framstegen i utvecklingen av de elektroniska system som föreskrivs i tullkodexen

{SWD(2023) 29 final}

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH RÅDET

i enlighet med artikel 278a i unionens tullkodex, om framstegen i utvecklingen av de elektroniska system som föreskrivs i tullkodexen

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	2
2. BAKGRUND	2
3. PROJEKTMETOD FÖR TULLKODEXENS ELEKTRONISKA SYSTEM	3
4. SAMLAD ÖVERSIKT ÖVER FRAMSTEGEN MED DE ELEKTRONISKA SYSTEMEN	4
4.1 Projekt som slutfördes före 2022.....	4
4.2 Pågående projekt.....	4
4.2.1 Transeuropeiska projekt.....	4
4.2.2 Nationella projekt.....	9
4.3 Risk för förseningar i genomförandet av it-systemet för tullkodexen	10
4.4 Riskreducerande åtgärder	12
5. SAMMANFATTNING OCH SLUTSATSER	14

1. INLEDNING

Detta är den fjärde rapporten från kommissionen enligt artikel 278a i unionens tullkodex¹ om framstegen i utvecklingen av de elektroniska system som föreskrivs i tullkodexen². I årets rapport diskuteras de fortsatta framstegen i utvecklingen av de elektroniska systemen och utvecklingen mot en helt digital tullmiljö sedan tullkodexens ikraftträdande. Rapporten bygger därför på arbetsprogrammet för tullkodexen³, som anses vara utgångspunkten för rapporteringen.

Projekten i arbetsprogrammet kan delas in i följande tre systemkategorier:

- i) **Elva transeuropeiska centrala system** som ska utvecklas eller uppgraderas av kommissionen (och som i många fall även kräver att medlemsstaterna utvecklar eller uppgraderar nationella system).
- ii) **Tre decentraliserade transeuropeiska system** som måste utvecklas eller uppgraderas av kommissionen men som har en viktig nationell komponent som måste genomföras av medlemsstaterna.
- iii) **Tre nationella system** som medlemsstaterna måste utveckla och uppgradera helt själva.

I denna rapport analyseras de konkreta framstegen med alla tre typer av system. I rapporten beskrivs också målsättningen för respektive system, projektstrukturen och planeringen. Utifrån detta anges potentiella förseningar om sådana har konstaterats och planerade åtgärder för att ta itu med dem. En sammanfattning av den övergripande bedömningen av framstegen i genomförandet av arbetsprogrammet finns i rapportens avsnitt om slutsatser (avsnitt 5). Bedömningen visar att en del av de återstående projekten kommer att slutföras enligt tidtabellen, medan andra (främst de nationella systemen) har dragit ut på tiden längre än de lagstadgade tidsfristerna, vilket medfört att kommissionen har behövt bevilja undantag. Närmare uppgifter om planeringen och statusen för respektive projekt finns i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar⁴ som offentliggörs tillsammans med denna rapport.

2. BAKGRUND

Tullkodexen trädde i kraft den 1 maj 2016. Efter ändringen av tullkodexen 2019⁵ fastställdes 2020, 2022 och 2025 som tidsfrister för det successiva slutförandet av projekt i fråga om it-övergång och genomförande. Enligt artikel 278 i tullkodexen får befintliga elektroniska och pappersbaserade system fortsätta att användas för att genomföra tullformaliteter (de s.k. övergångsbestämmelserna) till dess att de nya eller uppgraderade elektroniska system som avses i tullkodexen är i drift. Övergångsbestämmelserna måste upphöra så snart de berörda elektroniska systemen har införts.

För att stödja denna komplicerade elektroniska övergångsprocess mot en helt digital tullmiljö fastställs tidsfrister för varje elektroniskt system (och möjliga etapper) i arbetsprogrammet för tullkodexen under perioden 2020–2025.

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 10.10.2013, s. 101).

² Rapporter från kommissionen till Europaparlamentet och rådet:
2019: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0629>.
2020: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/ALL/?uri=CELEX:52020DC0806>.
2021: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/ALL/?uri=CELEX:52021DC0791>

³ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/2151 av den 13 december 2019 om upprättande av ett arbetsprogram för utveckling och införande av de elektroniska system som föreskrivs i unionens tullkodex (EUT L 325, 16.12.2019, s. 168).

⁴ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer rapporten från kommissionen till Europaparlamentet och rådet i enlighet med artikel 278a i unionens tullkodex, om framstegen i utvecklingen av de elektroniska system som föreskrivs i tullkodexen, SWD(2023) 29 final.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/632 av den 17 april 2019 om ändring av förordning (EU) nr 952/2013 för att förlänga den övergångsansvändning av andra metoder än elektronisk databehandlingsteknik som föreskrivs i unionens tullkodex (EUT L 111, 25.4.2019, s. 54).

Enligt artikel 278a ska kommissionen lägga fram en årlig rapport om framstegen med införandet av de återstående elektroniska systemen. I detta syfte har kommissionen samlat in uppgifter från följande källor:

- 1) Nationella planer som medlemsstaterna måste lämna två gånger per år (i januari och juni).
- 2) En enkät som skickades till kommissionens avdelningar och till medlemsstaterna.

Genom enkäten samlades uppgifter in från både medlemsstaterna och kommissionen om hur genomförandet av planeringen framskrider. Uppgifterna från enkäten är både kvantitativa, i form av tidsfrister och etappmål som hållits eller missats, och kvalitativa, i form av detaljerade beskrivningar av bedömningar av projektets komplexitet, utmaningar man stött på, förväntade risker, förseningar och orsakerna bakom dem samt de åtgärder som planerats eller vidtagits för att ta itu med dem.

- 3) En särskild enkät om genomförandet av de nationella projekten.

Den särskilda enkäten om framstegen i genomförandet av de nationella projekten bidrog med ett brett perspektiv på medlemsstaternas framsteg när det gäller anmälan av ankomst, anmälan av uppvisande, tillfällig lagring, särskilda förfaranden komponent 2 samt uppgraderingen av de nationella importsystemen mot bakgrund av den kommande tidsfristen den 31 december 2022 som fastställs i unionens tullkodex.

- 4) Bilaterala möten på hög nivå mellan kommissionens generaldirektorat för skatter och tullar (GD Skatter och tullar) och medlemsstaternas direktorat för it-system för tullverksamhet.

Resultatet av enkäterna gav kommissionen en tydlig översikt över statusen för varje system. Det visade sig vara viktigt att skaffa sig aktuell kunskap för att kunna få en fullständig och korrekt överblick över statusen för vart och ett av medlemsstaternas projekt inom ramen för unionens tullkodex, för att förstå de problem de står inför och för att komma med idéer för att förbättra problematiska situationer. Därför anordnades bilaterala möten på hög nivå med direktoraten för it-system för tullverksamhet i alla medlemsstater.

- 5) Resultaten av de transeuropeiska samordnings- och övervakningsprogrammen.

Denna rapport innehåller även en mer detaljerad analys som bygger på de mer detaljerade uppgifter som medlemsstaterna har rapporterat inom ramen för de samordningsprogram som infördes 2020 för de decentraliserade transeuropeiska grundsystemen för transitering och export.

I denna årsrapport undersöks **framstegen per den 30 juni 2022** och **de förväntade framstegen fram till den 31 december 2022**, för att ge en fullständig bild av de framsteg som gjorts under 2022.

---

3. PROJEKTMETOD FÖR TULLKODEXENS ELEKTRONISKA SYSTEM

I samband med den senaste tidens utveckling av tullkodexprojekten har projektmetoden optimerats. Affärsprocessmodelleringen, datamodelleringen och de tekniska specifikationerna har utvecklats mer parallellt. Detta har redan från början skett i nära samarbete med sakkunniga i rättsliga frågor, näringslivsfrågor och it-frågor, från både kommissionen och medlemsstaterna. Kommissionen och medlemsstaterna inför smidigare processer för utvecklingen av tullkodexens elektroniska system och tillhandahåller fler funktioner för användarna genom snabbare och mer lätthanterliga programvaruversioner.

Kommissionen och medlemsstaterna möts regelbundet för att fastställa och godkänna dessa projektdokument för vart och ett av de transeuropeiska systemen. Kommissionen rådfrågar dessutom systematiskt aktörer på handelsområdet via gruppen för näringslivskontakter. Medlemsstaterna ansvarar för att upprätthålla en direkt kontakt med sina näringsidkare när det gäller nationella planer och handelsdokumentation. En stor utmaning är att säkerställa att befintliga system fortsätter att fungera väl

under tiden som de nya systemen håller på att utvecklas. När de nya systemen är färdiga är det ytterst viktigt att trygga en smidig it-övergång från befintliga system till de uppgraderade systemen, vilket är avgörande för att säkerställa att handels- och tullverksamheten inte påverkas.

4. SAMLAD ÖVERSIKT ÖVER FRAMSTEGEN MED DE ELEKTRONISKA SYSTEMEN

Arbetsprogrammet för tullkodexen innehåller sjutton projekt för att införa de nödvändiga elektroniska systemen. Här ingår fjorton transeuropeiska projekt som kommissionen ansvarar för tillsammans med medlemsstaterna och tre system som medlemsstaterna ensamma är ansvariga för.

4.1 Projekt som slutfördes före 2022

Kommissionen kan rapportera att den framgångsrikt har infört följande nya system eller uppgraderingar:

- Systemet för registrerade exportörer – *REX* (nytt): Infördes 2017.
- Systemet för tullbeslut – *CDS* (nytt): Infördes 2017.
- Direkt tillgång för näringsidkare till de europeiska informationssystemen – *UUM&DS* (enhetlig användaradministration och digital signatur) (nytt): Infördes 2017.
- Uppgradering av systemet för registrerings- och identitetsnummer för ekonomiska aktörer 2 – *Eori2* (uppgradering): Infördes 2018.
- Övervakningssystemet Surveillance 3 – *SURV3* (uppgradering): Infördes 2018.
- Bindande klassificeringsbesked – *BTI* (uppgradering): Infördes 2019.
- Godkända ekonomiska aktörer – *AEO* (uppgradering): Infördes 2019.
- Informationsblad för särskilda förfaranden – *INF* (nytt): Infördes 2020.
- Importkontrollsystem 2 – version 1 – *ICS2 – version 1* (uppgradering): Infördes 2021.

4.2 Pågående projekt

När det gäller de pågående projekten innehåller rapporten en beskrivning av de resultat som uppnåtts under 2022, men även en beskrivning av de problem som uppstått under genomförandet av de nationella projekten.

De transeuropeiska projekt som planeras att genomföras mellan 2023 och 2025 beskrivs i avsnitt 4.2.1. Tidsfönstren för införandet av fyra av dessa projekt sträcker sig till 2023.

Fokus för denna rapport är genomförandet av de tre nationella projekt som avses i avsnitt 4.2.2, det vill säga anmälan av ankomst, anmälan av uppvisande och tillfällig lagring, särskilda förfaranden – komponent 2 och uppgraderingen av de nationella importsystemen. Dessa ska enligt planen vara i drift senast den 31 december 2022, enligt unionens tullkodex. Många medlemsstater har dock rapporterat till kommissionen att de inte kan hålla tidsfristen som fastställts i unionens tullkodex, vilket ökar de risker som beskrivits i tidigare årliga lägesrapporter om tullkodexen ytterligare.

4.2.1 Transeuropeiska projekt

När det gäller de transeuropeiska projekten utarbetades och godkändes ett antal it-projektdokument som underlag för systemutvecklingsarbetet under 2022.

De transeuropeiska projekten ska i enlighet med artikel 278.3 i tullkodexen vara klara senast den 31 december 2025. De har var och en sin egen struktur som i vissa fall kräver en kombination av centrala och nationella komponenter och omfattar en eller flera projektetapper. Beskrivningen av och framstegen för varje projekt presenteras nedan.

- 1) **Säkerhetsförvaltning** – *GUM* (nytt): Syftet är att säkerställa fördelning och förvaltning i realtid av de olika typerna av säkerheter inom EU. Den förbättrade handläggningstiden,

spårbarheten och övervakningen av garantier på elektronisk väg mellan tullkontoren förväntas leda till snabbare identifiering av ogiltiga säkerheter eller säkerheter som inte är tillräckliga för att täcka den skuld som har uppkommit eller kan uppkomma. Den decentraliserade komponenten av *GUM 2* ska utvecklas på nationell nivå, vilket ger medlemsstaterna möjligheten att ta med funktioner⁶ som bara behövs på nationell nivå (till exempel nationell säkerhetsförvaltning).

Framsteg: Enligt de rättsliga delmålen i arbetsprogrammet för tullkodexen slutförde kommissionen de tekniska specifikationerna för komponent 1 rörande *transeuropeisk säkerhetsförvaltning* före den 30 september 2022, och medlemsstaterna ska slutföra sina tekniska specifikationer före den 30 november 2024 för komponent 2 rörande den *nationella säkerhetsförvaltningen*.

När det gäller den *nationella säkerhetsförvaltningen* har medlemsstaterna till största delen rapporterat en låg risk när det gäller att slutföra projektet inom tidsfristen, med en medelhög till låg komplexitetsnivå. Fyra medlemsstater har rapporterat att deras nationella komponent för systemet nu har införts. Det är bara två medlemsstater som förutspår förseningar i förhållande till delmålet för införande.

- 2) Importkontrollsystem 2 – ICS2 (uppgradering):** Syftet är att öka säkerheten och skyddet i leveranskedjan genom att förbättra uppgifternas kvalitet och registrering samt tillgången till data och datadelning för anmälningar före ankomst ("summariska införseldeklarationer") och tillhörande risk- och kontrollinformation. Projektet kommer särskilt att underlätta samarbetet mellan medlemsstaterna i samband med riskanalys. Projektet kommer att levereras i tre versioner för att möjliggöra en genomförbar övergång per transportsätt.

Framsteg: Utvecklingen av *version 2* pågår, med *version 1* som utgångspunkt. Denna andra version innehåller nya affärsmodeller för att motsvara verksamhetsbehov, regler och användargränssnitt och en ökad komplexitet vad gäller timer, kvalitet på uppgifter, regler för uppgifternas enhetlighet och länkning för flera anmälningar och anmälningar före ankomst.

En utmaning för närvarande är migreringen från *version 1* till *version 2*, med tanke på de olika tidsramarna för övergång. Övergångsstrategin färdigställdes och offentliggjordes 2021 och man enades om protokoll och förfaranden för krishantering dygnet runt, sju dagar i veckan, året runt som spreds till alla medlemsstater. Medlemsstaterna är just nu i färd med att utarbeta de nationella funktionella och tekniska specifikationerna baserat på de gemensamma EU-specifikationer som GD Skatter och tullar har tillhandahållit. Medlemsstaterna har rapporterat om en ökad komplexitetsnivå i utvecklingen, i synnerhet när det gäller det ökade antalet tredjelandsaktörer inom handel som behöver informeras samt deras beredskap för testning. Detta medför risker när det gäller medlemsstaternas och handelns chanser att vara redo i tid.

Arbetet med kompendiet med operativ vägledning för *version 2* avslutades före första kvartalet 2022 och samtidigt uppdaterades driftskontinuitetsplanen för att omfatta funktionerna i *version 2*. Det genomgripande organisationsdokumentet publicerades för medlemsstater och ekonomiska aktörer i april 2022. För att förbereda medlemsstaternas tullförvaltningar inför överensstämmelsetestningen för ICS2 genomfördes utbildningskampanjer under andra kvartalet 2022. Själva överensstämmelsetestningen inleddes under tredje kvartalet 2022.

När det gäller det rapporterade läget för utvecklingen av ICS2 är medlemsstaterna för närvarande inriktade på *version 2*.

- 3) Bevis för unionsstatus – PoUS (nytt):** För att lagra, hantera och hämta alla bevis för tullstatus som visar att näringsidkarna tillhandahåller bevis för tullstatus som unionsvaror för sina varor. Projektet kan införas på antingen central eller nationell nivå, men många medlemsstater har uttryckligen meddelat sin avsikt att använda det centrala system som

---

⁶ Utöver de gemensamma funktionerna i GUM komponent 1.

kommissionen utvecklar. Med tanke på beroendeförhållandet mellan genomförandet av tullkodexens manifest för tulländamål som bevis för unionsstatus och för den europeiska kontaktpunkten för sjöfart, kommer projektet att slutföras i två etapper för att undvika inkonsekvenser och reducera riskerna.

Framsteg: För *PoUS – etapp 1* färdigställdes de tekniska specifikationerna och systemspecifikationerna första kvartalet 2022. Tanken är att projektet ska utvecklas på ett smidigt sätt, enligt planeringen i arbetsprogrammet för tullkodexen⁷.

I skrivande stund har konstruktionsetappen påbörjats och den planeras att avslutas i november 2022. Överensstämmelsestestningen planeras att inledas under 2022.

När det gäller *PoUS – etapp 2* godkände medlemsstaterna funktionsspecifikationerna för manifestet för tulländamål under andra kvartalet 2021. De tekniska specifikationerna och systemspecifikationerna planeras att påbörjas under första kvartalet 2023. Till följd av arbetet med det tekniska genomförandet och den senaste tidens juridiska diskussioner genomfördes en aktivitet för förändringshantering för att bringa funktionsspecifikationerna i samstämmighet.

Det betonades att datumet för idriftsättning av *PoUS* etapp 2: manifest för tulländamål (2 juni 2025) inte helt och hållet stämmer överens med datumet för idriftsättning av den europeiska kontaktpunkten för sjöfart (15 augusti 2025). Med tanke på att *PoUS*-systemet planeras ta emot en betydande volym av manifestet för tulländamål via den europeiska kontaktpunkten för sjöfart och att skillnaden mellan datumen skulle orsaka en onödig börda för handeln planerar man att harmonisera datumen för dessa två projekt.

- 4) **Centraliserad tullklarering för import – CCI (nytt):** Syftet med projektet är att möjliggöra att varor hänförs till tullförfaranden genom centraliserad klarering, vilket ger de ekonomiska aktörerna möjlighet att centralisera sin verksamhet i tullhänseende. Behandlingen av tulldeklarationen och det fysiska frigörandet av varorna kommer att samordnas mellan de berörda tullkontoren. Systemet kommer att baseras på de nya nationella importsystemen och möjliggöra ett automatiserat centraliserat klareringsförfarande på europeisk nivå.

Framsteg: När det gäller *CCI – etapp 1* hade de medlemsstater som kommit längst inlett förberedande överensstämmelsestestning före första kvartalet 2022 och en medlemsstat planerar att avsluta testverksamheten senast i december 2022 och införa CCI med standarddeklaration under första kvartalet 2023.

När det gäller systemets fullständighetsgrad har omkring 75 % av medlemsstaterna rapporterat att systemutvecklingen går enligt planeringen. Det är dock flera medlemsstater som rapporterat att den aktuella etappen av utvecklingen inte kommer att slutföras inom tidsfristen i arbetsprogrammet för tullkodexen. För vissa näringsidkare som önskar dra nytta av centraliserad klarering för all verksamhet kan detta därför försenas för transaktioner i vissa medlemsstater.

Kommissionen färdigställde de tekniska specifikationerna för *CCI – etapp 2* den 30 juni 2022, i god tid före den planerade starten för tidsfönstret för införande i oktober 2023.

- 5) **Det nya datoriserade transiteringssystemet – NCTS (uppgradering):** Genom det nya datoriserade transiteringssystemet anpassas det befintliga systemet för unionstransitering och gemensam transitering till de nya rättsliga bestämmelserna i tullkodexen. Detta omfattar bland annat anpassning av informationsutbytet till uppgiftskraven i tullkodexen och uppgradering och utveckling av nya gränssnitt till andra system.

Framsteg: Sedan de tekniska specifikationerna godkändes har medlemsstaterna haft svårt att få de nödvändiga resurserna för den del av *NCTS – etapp 5* som ska utvecklas nationellt, eftersom de ändrat inriktning till områden med högre prioritet. Idrifttagandet har i hög utsträckning ändrats till 2023, i synnerhet fjärde kvartalet 2023, vilket ytterligare ökar

---

⁷ Enligt arbetsprogrammet för tullkodexen planeras komponenten att sättas i produktion den 2 juni 2025.

belastningen på delmålet den 1 december 2023. I det stora hela har alla medlemsstater gjort framsteg i utvecklingen av sina system, men de långsamma framstegen när det gäller införandet av de nationella systemen medför en stor risk för förseningar av slutförandet av etapp 5 av NCTS. Just nu är övergången genomförd till 48 %, men den ursprungliga planen var att den skulle vara uppe i 72 %. Trots detta har de flesta medlemsstater rapporterat att arbetet går enligt planen för den stora övergången som planeras att ske den 1 december 2023.

När det gäller etapp 5 av NCTS har alla medlemsstater utom tre bekräftat sina planer på att inleda verksamheten under tidsfönstret för införande mellan första kvartalet 2021 och fjärde kvartalet 2023. Detta åskådliggörs i Figure 1. Den gula stapeln visar medlemsstaternas tidsfrist för att förbereda stängningen av de befintliga export- och transiteringssystemen och idrifttagandet av de nya systemen så att de är redo för den rättsliga tidsfristen (den röda stapeln).

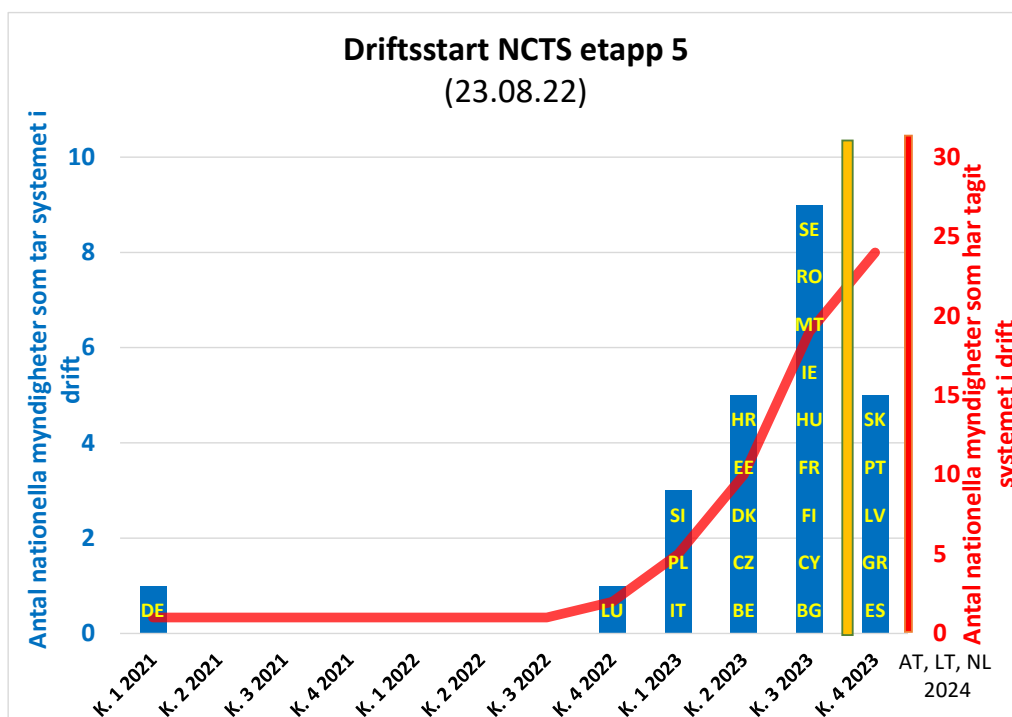

Diagram 1 – NCTS – etapp 5: De nationella myndigheternas idrifttagande

För NCTS – etapp 6 (sammankoppling med andra system) godkändes nyttokalkylen och visionsbeskrivningen av ITSC, ITCB och ECCG under fjärde kvartalet 2021. Funktionsspecifikationerna och de tekniska specifikationerna utarbetas parallellt i iterationer. Överensstämmelsestestningen och införandet kan komma att påverkas av att vissa medlemsstater inför NCTS – etapp 5 senare än planerat.

- 6) **Det automatiserade exportsystemet – AES**, uppgraderingen av både det befintliga transeuropeiska systemet (projektkomponent 1) och de befintliga nationella exportsystemen (projektkomponent 2): Syftet är att genomföra kraven för export och utförelse av varor i tullkodexen. Det projekt som rör det transeuropeiska automatiserade exportsystemet innefattar genomförandet av de förenklingar av handeln som tullkodexen möjliggör för europeiska företag, t.ex. centraliserad klarering för export, och skyldigheterna enligt tullkodexen att bättre övervaka de varor som lämnar EU:s tullområde för att förhindra bedrägerier.

Framsteg: Den största händelsen under första halvåret 2022 är införandet av den internationella verksamheten för AES – *komponent 1*, med två medlemsstater i april 2022. Ytterligare fem kommer att ansluta sig i slutet av 2022 eller början av 2023. Ett representativt antal medlemsstater har antingen gjort framsteg avseende eller färdigställt sina tekniska specifikationer, medan fyra medlemsstater ännu inte har påbörjat arbetet med dem. De övergångsperioder som medlemsstaterna föreslår för sina näringsidkare blir allt kortare eller avskaffas helt genom att införa en enda stor övergång på grund av tidsbrist. Alla medlemsstater utom tre har bekräftat sina planer på att inleda verksamheten under tidsfönstret för införande mellan första kvartalet 2021 och fjärde kvartalet 2023. Detta åskådliggörs i Figure 2.

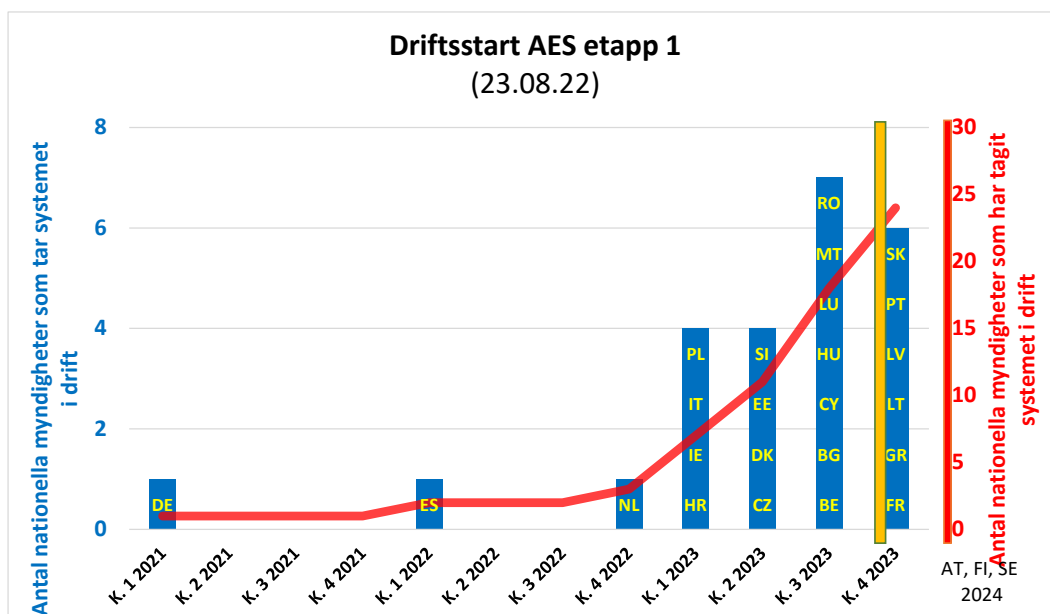

Diagram 2 – AES – komponent 1: De nationella myndigheternas idrifttagande

När det gäller AES – *komponent 2*, *uppgaderingen av de nationella exportsystemen*, har ett representativt antal medlemsstater antingen gjort framsteg för eller färdigställt sina tekniska specifikationer, medan sex medlemsstater har rapporterat att de ännu inte påbörjat arbetet med dem.

För att sammanfatta läget för de återstående transeuropeiska projekten löper kommissionens arbete planenligt för att uppfylla de rättsliga tidsfristerna enligt tullkodexen och arbetsprogrammet för denna samt de delmål för projekt som fastställts i resultattavlan för den fleråriga strategiska planen för tullens elektroniska system från 2019. När det gäller medlemsstaternas införande av de nationella komponenterna i dessa transeuropeiska system har man identifierat vissa risker för förseningar, i synnerhet för ICS2 – version 2, CCI – etapp 1, AES och NCTS – etapp 5 (se avsnitt 4.3).

Slutligen är det viktigt att framhålla att inom ramen för genomförandet av arbetsprogrammet för tullkodexen kommer kommissionen att ha utfört omkring 87 % av sina projekt till december 2022 (förra året hade 84 % av det fullständiga utvecklingsarbetet slutförts). Denna procentandel baseras på nyckeltal för de projekt som endast har tilldelats kommissionen och avspeglar inte de som har genomförts av medlemsstaterna. I översikten nedan visas framtidsutsikterna för GD Skatter och tullars framsteg och planering.

Tidsplan	% avslutat
----------	------------

Vid utgången av 2022	87 %
Vid utgången av 2023	95 %
Vid utgången av 2024	97 %
Vid utgången av 2025	100 %

Diagram 3 – Uppskattning av procentandelen av kommissionens slutförda utvecklingsprojekt

Merparten av kommissionens egna projektverksamhet är oberoende av framstegen i den nationella utvecklingen, men en viss typ av arbete som utförs i nära samarbete mellan kommissionen och medlemsstaterna kan påverkas, till exempel överensstämmelsetestningen av en nationell komponent av ett transeuropeiskt system. Genom denna sidoeffekt kan man säga att vissa medlemsstaters förseningar i genomförandet av sina nationella komponenter faktiskt påverkar det övergripande resultatet för införandet av tullkodexen.

4.2.2 Nationella projekt

Medlemsstaterna ska slutföra uppgraderingen av sina **tre helt nationella system**⁸. Utvecklingsarbetet är en nationell angelägenhet och förfaranden och datakrav för den externa domänen fastställs i unionslagstiftningen.

De tre nationella system som ska vara klara senast den 31 december 2022 i enlighet med artikel 278.2 i tullkodexen är följande:

- 1) **Anmälan av ankomst, anmälan av uppvisande och tillfällig lagring (AN, PN och TS)** – (uppgradering): Projektet definierar processerna på nationell nivå för anmälningar av transportmedels ankomst, uppvisande av varor och deklARATIONER för tillfällig lagring, i enlighet med tullkodexen, och stöder harmonisering i alla medlemsstater med avseende på informationsutbyte mellan näringslivet och tullen.

Framsteg: Redan i förra årets rapport identifierades risker för att alla medlemsstater inte skulle kunna tillhandahålla de nödvändiga nationella systemen i tid. Ytterligare förseningar har konstaterats jämfört med 2021 års årliga lägesrapport om tullkodexen. I slutet av 2022 har endast fyra, sju respektive sex medlemsstater slutfört AN, PN och TS – se avsnitt 3.1.2 i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer denna rapport.

- 2) **Nationella importsystem – NIS** (uppgradering): Syftet är att genomföra alla process- och datakrav som följer av tullkodexen och som avser import. Medlemsstaterna måste ta fram tekniska specifikationer för sin nivå som ett första steg för att systemen ska kunna slutföras.

Framsteg: Ytterligare förseningar har konstaterats jämfört med 2021 års årliga lägesrapport om tullkodexen. I slutet av 2022 har endast tio medlemsstater uppgraderat NIS enligt kraven i tullkodexen – se avsnitt 3.2.2 i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer denna rapport.

- 3) **Särskilda förfaranden – SP** (uppgradering): Syftet är att harmonisera och underlätta särskilda förfaranden (lagring i tullager, slutanvändning, tillfällig införsel samt aktiv och passiv förädling). Medlemsstaterna måste i sina nationella system genomföra alla förändringar i tullkodexen som krävs för dessa särskilda förfaranden. Importkomponenten kommer att vara en del av projektet för uppgradering av de nationella importsystemen, medan exportkomponenten i SP kommer att genomföras i enlighet med och som en del av det nationella projektet för det automatiserade exportsystemet (AES).

⁸ Denna tidsplan omfattar inte exportkomponenten i det nationella systemet för särskilda förfaranden, eftersom verksamheterna och planeringen för den komponenten är kopplade till det automatiserade exportsystemet (AES).

Framsteg: Med tanke på de befintliga beroendeförhållanden som finns med de nationella importsystemen (uppgradering) och andra särskilda omständigheter är det flera medlemsstater som inte kan uppfylla den rättsliga tidsfristen för importkomponenten i SP. 15 medlemsstater planerade att slutföra utvecklingen av importkomponenten i SP senast i slutet av 2022 – se avsnitt 3.3.2. i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som åtföljer denna rapport. Det kan dock finnas vissa som inte har uppfyllt detta delmål med tanke på den senaste utvecklingen som de rapporterat om när det gäller uppgraderingen av NIS. När det gäller exportkomponenten i SP, som ska slutföras senast den 1 december 2023, verkar läget bättre: De flesta medlemsstater planerar att slutföra komponenten inom tidsfristen.

För att sammanfatta är det många medlemsstater som upplevt förseningar, trots de ansträngningar som gjorts, och som därför inte kommer att kunna hålla den tidsfrist som anges i tullkodexen för idriftsättande av de nationella systemen (31 december 2022).

4.3 Risk för förseningar i genomförandet av it-systemet för tullkodexen

Kommissionens arbete med utvecklingen av de system som den har ansvar för fortskrider väl, och inga förseningar mot de rättsliga tidsfristerna har identifierats eller uppstått. Inga större risker som skulle leda till sent införande har heller rapporterats. I denna rapport har vi gjort en åtskillnad mellan kommissionens framsteg och medlemsstaternas framsteg, men det finns en viss spridningseffekt av de nationella förseningarna på framstegen med de transeuropeiska systemen, som ICS2, CCI, AES och NCTS, och därmed även i viss mån en påverkan på kommissionens arbete. Så kan till exempel vara fallet i samband med mer långsiktiga investeringar av resurser för överensstämmelsestestning, för transeuropeiskt samordningsstöd och övervakning, för tillhandahållande av stöd för alternativa strategier för utveckling och införande av de nationella systemen, och till och med för förlängt underhåll av de centrala komponenter som införts för överföringen.

Om man ser på **medlemsstaternas övergripande framsteg i genomförandet** går det gradvis framåt med utvecklingen av de system som de ansvarar för, men i de flesta fall går det långsammare än planerat, vilket medfört att **förseningar har rapporterats** för ett eller fler projekt jämfört med de rättsliga tidsfristerna.

Medlemsstaterna har framfört flera olika förklaringar till de rapporterade förseningarna. De flesta problemen och riskerna har observerats från år till år och påverkat arbetets gång, vilket slutligen medfört förseningar i utvecklingen av deras system. De viktigaste källorna till svårigheter och risker för förseningar som medlemsstaterna rapporterat om är deras **brist på ekonomiska resurser och personalresurser**, effekter av och omplanering till följd av **paketet om moms på e-handel**⁹, särskilda arbetsförhållanden som orsakats av **COVID-19-pandemin**, konkurrerande prioriteringar samt effekterna av **Brexit och kriget i Ukraina** på tullområdet. Medlemsstaterna har även hänvisat till **nationella it-infrastrukturer** som inte kunnat uppfylla behoven för projekten, **underleverantörer med otillräcklig kapacitet som är beroende av andra aktörer, övergången och testningen med de ekonomiska aktörerna**, sena eller misslyckade **anbudsförfaranden** för att lägga ut arbete på entreprenad samt **komplex systemintegrering av tullkodexprojekten**.

Med tanke på att arbetsprogrammet för tullkodexen inrättades i april 2019 och att kommissionen levererade de funktionella och tekniska specifikationerna i tid för de transeuropeiska systemen förefaller det svårt ur ett ledningsperspektiv att det ännu i vissa medlemsstater finns upphandlingar som inte har tilldelats (vid tidpunkten för vår bedömning med medlemsstaterna) eller stora problem med det nationella anbudsförfarandet.

Kommissionen har anordnat bilaterala möten för att diskutera problemen med alla enskilda medlemsstater, påminna om att tullkodexprojekten bör prioriteras samt ge råd om möjliga uppföljningsåtgärder. I detta sammanhang har **tjugofyra medlemsstater skickat in en formell begäran om undantag till kommissionen** i enlighet med artikel 6.4 i tullkodexen när det gäller försening av de nationella projekten utöver tidsfristen den 31 december 2022. Nedan presenteras en översikt över de undantag som medlemsstaterna begärt:

⁹ [Rådets genomförandeförordning \(EU\) 2017/2459 av den 5 december 2017](#) (EUT L 348, 29.12.2017, s. 32).

- För genomförandet av **anmälan av ankomst** har följande medlemsstater begärt undantag: Österrike, Bulgarien, Belgien, Cypern, Tjeckien, Danmark, Estland, Spanien, Frankrike, Grekland, Ungern, Kroatien, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Sverige, Slovenien och Slovakien. Samtidigt har Österrike, Bulgarien, Cypern, Tyskland, Estland, Spanien, Finland, Frankrike, Kroatien, Ungern, Litauen, Lettland, Nederländerna, Polen, Rumänien, Sverige och Slovenien rapporterat att de kommer att använda den anmälan av ankomst som är integrerad i ICS2 – version 2 (planerat datum för införande den 1 mars 2023). Tyskland och Irland har markerat anmälan av ankomst som ”ej tillämpligt”.
- För genomförandet av **anmälan av uppvisande** har följande medlemsstater begärt undantag: Österrike, Belgien, Cypern, Tjeckien, Danmark, Estland, Spanien, Frankrike, Grekland, Ungern, Kroatien, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Sverige, Slovenien och Slovakien.
- För genomförandet av **tillfällig lagring** har följande medlemsstater begärt undantag: Österrike, Belgien, Cypern, Tjeckien, Danmark, Estland, Spanien, Frankrike, Grekland, Ungern, Kroatien, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Sverige, Slovenien och Slovakien.
- För genomförandet av **uppgraderingen av de nationella importsystemen** har följande medlemsstater begärt undantag: Österrike, Belgien, Cypern, Tjeckien, Danmark, Spanien, Frankrike, Grekland, Ungern, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Portugal, Rumänien och Sverige. Dessa förseningar kommer att påverka det transeuropeiska projektet för centraliserad tullklarering för import och **särskilda förfaranden – komponent 2**, som har samma tidsplan som uppgraderingen av de nationella importsystemen.

Kommissionen gjorde en noggrann bedömning av varje medlemsstats begäran och de motiveringar som lämnats för dem i form av särskilda omständigheter och antog **genomförandebeslut om beviljande av undantag** till de begärande medlemsstaterna för en begränsad tidsperiod, senast till den 31 december 2023, för anmälan av ankomst, anmälan av uppvisande, tillfällig lagring och nationella importsystem. För de nationella införselsystemen kommer en iterativ metod att tillåtas för sjötransport mot bakgrund av anpassningen till datumet i arbetsprogrammet för tullkodexen för ICS2 – version 3.

Förutom de uppgifter som samlats in för denna årliga lägesrapport, och som framgår i det medföljande arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar, **har flera medlemsstater separat och på ett formellt sätt (via begäranden om undantag) informerat kommissionen om förseningar för de andra (främst transeuropeiska) projekten:**

- För genomförandet av **ICS2 – version 2** har följande medlemsstater begärt undantag: Österrike, Danmark, Estland, Frankrike, Grekland, Nederländerna och Rumänien. Cypern, Finland, Frankrike, Grekland och Nederländerna har även rapporterat förseningar när det gäller **ICS2 – version 3**. Se avsnitt 4.3.1 och 4.3.2 i det dokument som medföljer rapporten.
- Vad gäller genomförandet av **etapp 1 av PoUS** har följande medlemsstat ett planerat datum för införande som ligger senare i tiden än den tidsfrist som fastställs i arbetsprogrammet för tullkodexen: Grekland. När det gäller **etapp 2** har Finland rapporterat förseningar av genomförandet av systemet. Se avsnitt 4.4.2 i det dokument som medföljer rapporten.
- Vad gäller genomförandet av **etapp 1 av CCI** har följande medlemsstater ett planerat datum för införande som ligger senare i tiden än den tidsfrist som fastställs i arbetsprogrammet för tullkodexen: Tyskland, Danmark, Finland, Frankrike och Grekland. När det gäller **etapp 2 av CCI** har Estland och Finland ett planerat datum för införande som ligger senare i tiden än den tidsfrist som fastställs i arbetsprogrammet. Se avsnitt 4.5.2 i det dokument som medföljer rapporten.
- När det gäller **etapp 5 av NCTS** har Österrike, Litauen och Nederländerna rapporterat förseningar av genomförandet av systemet. Se avsnitt 4.6.2 i det dokument som medföljer rapporten.

- Vad gäller genomförandet av **komponent 1 av AES** har Österrike, Finland och Sverige ett planerat datum för införande som ligger senare i tiden än den tidsfrist som fastställs i arbetsprogrammet för tullkodexen. Se avsnitt 4.7.2 i det dokument som medföljer rapporten.
- Vad gäller genomförandet av **komponent 2 av GUM** har följande medlemsstater ett planerat datum för införande som ligger senare i tiden än den tidsfrist som fastställs i arbetsprogrammet för tullkodexen: Finland och Frankrike. Se avsnitt 4.2.2 i det dokument som medföljer rapporten.

Kommissionen analyserar och övervakar situationen mycket noggrant för ovanstående projekt och vidtar åtgärder för att öka sitt stöd (se avsnitt 4.4. nedan).

Sammanfattningsvis är det **en majoritet av alla medlemsstater som inte kunnat minska de risker som beskrevs i föregående rapporter tillräckligt. De nationella införsel- och importprojekt som skulle ha genomförts före den 31 december 2022 har faktiskt blivit försenade.** Förseningarna av dessa projekt riskerar att få negativa konsekvenser för leveransen av de nationella komponenterna i de transeuropeiska systemen i och med att de olika införandena komprimeras ytterligare till ett kortare tidsfönster. Förseningarna hämmar dessutom både medlemsstaternas och EU:s kapacitet att samla in relevanta uppgifter och genomföra en kritisk analys av uppgifterna, vilket underminerar den gemensamma ansträngningen för att effektivt bekämpa bedrägerier. Slutligen kommer de fördelar för handeln som i tullkodexen förutsågs följa av den fullständiga digitaliseringen av tullförfarandet och projekten för underlättande av handel, till exempel CCI, inte att inträffa förrän i ett senare skede mot slutet av övergångsperioden.

4.4 Riskreducerande åtgärder

Vad gäller **de nationella projekten** visar medlemsstaternas uppgifter om planering och framsteg att situationen för anmälan av ankomst, anmälan av uppvisande och tillfällig lagring samt uppgraderingen av de nationella importsystemen och särskilda förfaranden – komponent 2 (NSP IMP) har försämrats 2022 jämfört med de planeringsåtgärder som vidtogs 2021.

Med tanke på situationen **har kommissionen genom flera åtgärder ökat stödet till medlemsstaterna.** Kommissionen har utfört en noggrannare tillsyn genom att samla in tätare lägesrapportering från medlemsstaterna och anordna bilaterala möten på direktörsnivå med alla medlemsstater för att diskutera framsteg och planering. Genomförandet av tullkodexens it-system har varit en återkommande punkt på dagordningen för de flesta uppdrag som generaldirektören genomfört med sina motparter och för plenarmötena med medlemsstaternas generaldirektörer. Medlemsstaterna har uppmanats att vidta alla nödvändiga riskreducerande åtgärder och lämna in ansökningar om finansiering inom ramen för fonden för återhämtning och resiliens till stöd för arbetet med it-system på tullområdet, men det är inte många av dem som använt sig av denna möjlighet.

Kommissionen har **tillhandahållit ytterligare vägledning till medlemsstaterna** för genomförandet av de nationella projekten, exempelvis genom att utfärda ett dokumentationsmaterial om återanvändning av specifikationerna för CCI för de nationella importsystemen och genom att inrätta en helpdeskfunktion vid GD Skatter och tullar för rättsliga frågor, tekniska frågor och förfarandefrågor.¹⁰ Kommissionen har även lämnat förslag på **ytterligare stöd till medlemsstaterna på varje bilateralt möte som anordnats.** Medlemsstaternas svar på dessa förslag var systematiskt att deras situation är speciell, att de berörda systemen är nationella system med nationella särdrag, och att de därför inte har något egentligt behov av stöd från kommissionen. Att försöka involvera fler aktörer i de befintliga nationella projekten skulle till och med kunna leda till ytterligare förseningar. Det stöd som medlemsstaterna förväntar sig av kommissionen handlar uteslutande om att granska måldatumerna för införande i tullkodexen efter deras officiella begäranden om undantag. Trots denna återkoppling kommer kommissionen under perioden 2023 till 2025 att fortsätta undersöka möjligheten att tillhandahålla ytterligare stöd till medlemsstater som så önskar, eventuellt genom att erbjuda rådgivning från experter på områden som styrning, projektledning, förändringshantering för affärsprocesser, upphandlingar, kommunikation osv. De

¹⁰ 21 februari 2022, ref. Ares (2022) 1297882.

medlemsstater som är intresserade av rådgivning eller stöd av detta slag uppmanas att skicka in förfrågningar om detta till kommissionen.

Medlemsstaterna har nämnt att de håller på att införa följande riskreducerande åtgärder: Användning av en ”smidig” utvecklingsmetod, utkontraktering av fler utvecklingsverksamheter eller genomförande av flera verksamheter parallellt, uppbyggande av ytterligare resurser, uppdelning av projekten i flera etapper med prioritering av centrala verksamheter samt eventuella ändringar av den organisatoriska strukturen som de inrättat med sina leverantörer i syfte att effektivisera utvecklingsprocessen. Dessa åtgärder avsåg nationella och transeuropeiska projekt.

När det gäller de projekt som har att göra med de **transeuropeiska systemen** har kommissionen fortsatt och förstärkt sitt stöd till medlemsstaterna genom att inrätta innovativa mekanismer för utveckling och införande, finslipa styrningsmetoden och tillhandahålla transeuropeiska samordnings- och övervakningsprogram. Detta beskrivs mer utförligt nedan.

För att minska risken för förseningar använder kommissionen en agil metod för utvecklingen och införandet av tullkodexens elektroniska system, särskilt under etappen för utveckling av programvara i varje projekt. Detta möjliggör prototypframställning, snabbare korrigeringar och en jämnare arbetsbörda för kommissionen och medlemsstaterna. Metoden användes för första gången i AES-projektet, NCTS-projektet – etapp 5 och ICS2, och har välkomnats av medlemsstaterna och näringsidkarna. Kommissionen har dessutom infört en mekanism för förstärkt samarbete mellan samtliga berörda aktörer ända från projektstarten, i syfte att förbättra kvaliteten på de förberedande åtgärderna och undvika svårigheter i samband med beslutsfattandet och ytterligare krav i ett senare skede av projekten.

Kommissionen fortsätter att använda resultattavlan för den fleråriga strategiska planen för tullens elektroniska system som verktyg för uppföljning för att kunna identifiera potentiella förseningar redan i ett tidigt skede. Utgångsvärdena för delmålen i resultattavlan är målen i 2019 års fleråriga strategiska plan för tullens elektroniska system och arbetsprogram för tullkodexen. Resultattavlan presenteras kvartalsvis för medlemsstaterna (samordningsgruppen för elektroniska tullar) och aktörer på handelsområdet (gruppen för näringslivskontakter) i informations- och styrningssyfte.

Kommissionen övervakar inte bara framstegen i förhållande till de viktigaste etappmålen i enlighet med arbetsprogrammet och den fleråriga strategiska planen för tullområdet, utan fastställer även särskilda etappdelmål per projekt (t.ex. när alla medlemsstater ska ha genomfört överensstämmelse tester). Denna noggrannare övervakning krävs för att införandet av de decentraliserade transeuropeiska systemen ska vara hanterbart och för att undvika ytterligare kostnader för att driva både gamla och nya system i händelse av en förlängning av tidsfönstret för införande.

Vad gäller införandet av **ICS2-programmet** ändrades inriktningen, efter **ett framgångsrikt införande av ICS2 – version 1**, till att säkerställa en smidig utveckling av versionerna 2 och 3. Medlemsstaterna inriktar nu arbetet på att införa version 2 i tid.

Kommissionen har erbjudit följande stöd till de nationella myndigheterna och ekonomiska aktörerna för utvecklingen av ICS2 version 2:

- Inrättande av ett särskilt forum och anordnande av särskilda webinarier, stöd i form av svar på vanliga frågor och anordnande av regelbundna plenarmöten för samordningen av de transeuropeiska ICS2-programmen, med deltagande av alla medlemsstater, enskilda ekonomiska aktörer, branschorganisationer och internationella organisationer.
- Nära och kontinuerlig övervakning och planering av nationella projektplaner och handelsprojektplaner för att säkerställa att de är anpassade till kommissionens centrala planering för relevanta delmål för it-leveranser. Informationskampanjer med olika aktiviteter som genomförts via ICS2-programmet, bland annat skapande av programspecifikt innehåll om ICS2-programmet på GD Skatter och tullars webbplats, en kampanj i sociala medier och direkt information till berörda aktörer och informationsspridare.
- Onlineutbildningar och utbildningsmaterial.
- Publicering av faktablad som är särskilt framtagna för ekonomiska aktörer i tredjeländer, presentationer vid evenemang som anordnas av GD Skatter och tullar eller handelsaktörer, tillgång till dokumentationen om ICS2 version 2 i det offentliga biblioteket på CIRCABC.

Vad gäller de transeuropeiska systemen NCTS – etapp 5 och AES fortsätter kommissionen med programmet för kvartalsvis uppföljning av de nationella myndigheterna med nyckeltal för att regelbundet bedöma framstegen och ge tidiga varningar om problem skulle uppstå. För att stödja medlemsstaterna i utvecklingen och införandet av de nationella komponenterna i de transeuropeiska systemen har kommissionen även infört ett samordningsprogram för de nationella myndigheterna med följande verksamheter:

- En särskild helpdesk.
- Hundratals virtuella möten har anordnats med experter och chefer på operativ nivå, chefsnivå och ledningsnivå för att minska medlemsstaternas risk för förseningar. Individuellt stöd till varje medlemsstat för att säkerställa ett smidigt testningsförfarande, påskynda beredskapen och minska de tekniska riskerna.
- Utbildningsprogram med inriktning på onboarding av den första omgången medlemsstater som påbörjar överensstämmelsetesterna under 2022.
- Information till aktörer på handelsområdet om medlemsstaternas framsteg och planering.
- Kommissionen har rapporterat till samordningsgruppen för elektroniska tullar och expertgruppen i tullpolicyfrågor om det pågående arbetet i medlemsstaterna och hos andra undertecknande parter till konventionen om ett gemensamt transiteringsförfarande samt om den nuvarande rapporten med en översikt över nyckeltalen för de sammanställda nationella planerna. Kommissionen har utfärdat en kvartalsvis konsoliderad lägesrapport för övergången av både etapp 5 av NCTS och AES sedan första kvartalet 2021.

Vad gäller **CCI – etapp 1** uppmanas medlemsstaterna, efter resultatet av de återkommande möten som kommissionen anordnat, att välja it-leverantör i god tid och planera de interna resurserna på förhand för att ha tillräckligt mycket tid till utveckling, testning och införande. Samtidigt rekommenderar kommissionen att anslutningstesterna med CCN2 genomförs parallellt med eller före utvecklingen och att de förberedande överensstämmelsetesterna utförs samtidigt som utvecklingsarbetet.

De flesta medlemsstater håller på att förnya hela sina tull-it-system för att anpassa dem efter de nya tullförfaranden som föreskrivs i tullkodexen. En majoritet av medlemsstaterna planerar dock att hålla tidsfristen den 1 december 2023 för de transeuropeiska systemen. Medlemsstaterna har gjort framsteg vad gäller sina specifikationer och sin utveckling, vissa i och med överensstämmelsetesterna och andra genom anslutningen till centrala tjänster. För CCI – etapp 1, AES och NCTS – etapp 5 planerar de flesta medlemsstater att införa systemen först under de sista två kvartalen 2023 (en tydlig förskjutning mot slutet av tidsfönstret för införande). Ur detta perspektiv **kommer det att krävas enastående insatser och ett snabbt handlande av medlemsstaterna för att åtgärda förseningarna**. Medlemsstaterna uppmanas att vara öppna med sina nationella projektplaner, höja prioritetnivån för dessa projekt och införa en ”plan B” för att garantera driftskontinuiteten.

5. SAMMANFATTNING OCH SLUTSATSER

Efter en noggrann utvärdering av framstegen i genomförandet av it-systemet för tullkodexen genom olika metoder (enkäter, bilaterala möten, virtuella möten, nationell planering osv.) framgår det att **medlemsstaterna står inför förseningar och utmaningar när det gäller att säkerställa införandet av tullkodexens elektroniska system inom de angivna tidsfristerna**. Under 2022 låg fokus främst på de nationella projekten för anmälan av ankomst, tillfällig lagring, anmälan av uppvisande, uppgradering av de nationella importsystemen samt särskilda förfaranden – komponent 2, där den rättsliga tidsfristen i tullkodexen har fastställts till slutet av rapporteringsåret.

Med tanke på de risker som uppdragats i föregående rapport har kommissionen vidtagit åtgärder för att närmare övervaka framstegen med de nationella projekten och ge stöd till medlemsstaterna i samband med de nationella importprocesserna och importsystemen. Det är dock **en majoritet av alla medlemsstater som inte kunnat minska de risker som avhandlades i föregående rapporter tillräckligt. De nationella införsel- och importprojekten som skulle ha genomförts före den 31 december 2022 har faktiskt blivit försenade**. Med anledning av problemen med genomförandet har många medlemsstater rapporterat om förseningar för dessa projekt och lämnat in en formell begäran om

undantag till kommissionen, i enlighet med artikel 6.4 i tullkodexen, och bett om förlängning av tidsfristerna för införande av systemen. Medlemsstaterna har rapporterat att de viktigaste orsakerna bakom dessa förseningar har varit resursbegränsningar, komplexiteten hos projekten och integreringen av dem, de många skyldigheter som ska införas via tullsystemen, avtalsrelaterade problem samt vissa externa faktorer, såsom effekterna av covid-19-pandemin, Brexit och kriget i Ukraina på tullområdet. Kommissionen har noggrant bedömt begärandena om undantag och de motiveringar som varje medlemsstat lämnat i form av särskilda omständigheter. Detta medförde att ett antal (inte alla) av medlemsstaternas begäranden om undantag godkändes, vilket framgår i kommissionens motsvarande genomförandebeslut¹¹ för nationella system som rör införsel och/eller import. Förseningarna i införandet av dessa nationella system har medfört risker för att kunna införa de återstående transeuropeiska systemen i tid, eftersom de olika datumen för idrifttagande komprimeras till ett kortare tidsfönster närmare den slutliga tidsfristen.

Jämfört med förra året **påverkas även de transeuropeiska systemen**, då ytterligare medlemsstater rapporterar om förseningar i utvecklingen av ICS2 – version 2, CCI – etapp 1, AES och NCTS – etapp 5. Mot bakgrund av detta riskerar de övergångsperioder som medlemsstaterna erbjuder sina näringsidkare att bli allt kortare eller avskaffas helt genom införandet av en enda stor övergång. Detta påverkar näringsidkarnas pågående förberedelser inför införandet av de nya systemen och deras gränssnitt för tullen, samtidigt som de verkliga fördelarna för handeln med denna digitala omställning av tullkodexen och med projekt som CCI inte kommer att inträffa förrän i ett senare skede mot slutet av övergångsperioden för hela tullkodexen. Den längre övergångsperioden får även negativa konsekvenser för de medlemsstater som är klara i tid och för näringsidkare som verkar i flera medlemsstater, på grund av den förlängda perioden utan harmonisering.

Medlemsstaterna kommer att behöva omvärdera sina strategier, resurser och styrningsmetoder för att undvika att förseningarna sprider sig ytterligare till andra projekt.

Närmare uppgifter om planeringen och statusen för respektive projekt finns i det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som offentliggörs tillsammans med denna rapport. En sammanfattande översikt över planeringen och framstegen samt de risker som varnats för finns i Figure 4 nedan.

---

¹¹ Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2023/235 av den 1 februari 2023 om beviljande av ett undantag på begäran av vissa medlemsstater i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 för att använda andra metoder för utbyte och lagring av uppgifter än elektronisk databehandlingsteknik för anmälan av ett havsgående fartygs eller ett luftfartygs ankomst.

Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2023/234 av den 1 februari 2023 om beviljande av ett undantag på begäran av vissa medlemsstater i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 för att använda andra metoder än elektronisk databehandlingsteknik för utbyte och lagring av uppgifter för anmälan av varors ankomst med avseende på varor som förs in i unionens tullområde.

Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2023/236 av den 1 februari 2023 om beviljande av ett undantag på begäran av vissa medlemsstater i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 för att använda andra metoder för utbyte och lagring av uppgifter än elektronisk databehandlingsteknik för deklarationen för tillfällig lagring med avseende på icke-union/varor som anmäls till tullen.

Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2023/237 av den 1 februari 2023 om beviljande av ett undantag på begäran av vissa medlemsstater för att använda andra metoder än elektronisk databehandlingsteknik för utbyte och lagring av uppgifter i samband med tulldeklarationen av varor som förs in i unionens tullområde i enlighet med vad som fastställs i artiklarna 158, 162, 163, 166, 167, 170–174, 201, 240, 250, 254 och 256 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.

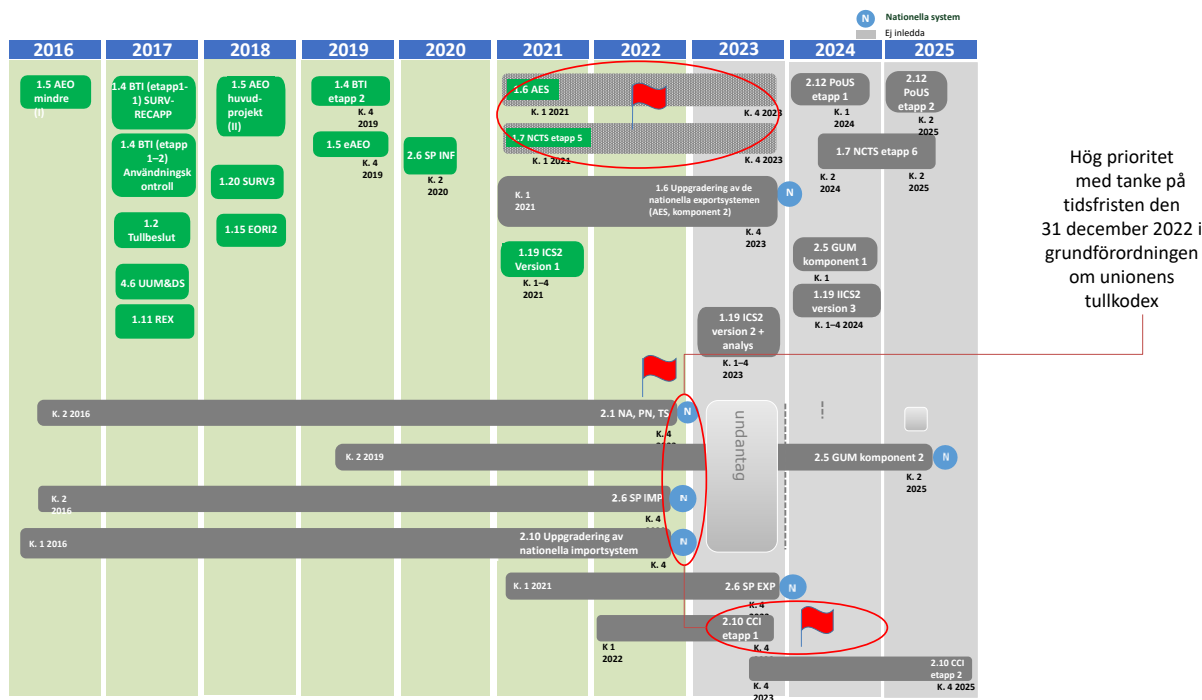

Diagram 4 – Planering för projekten inom arbetsprogrammet för tullkodexen

Medlemsstaterna och kommissionen fortsätter att arbeta mot de rättsliga tidsfristerna och båda parter håller varandra och handeln informerade om sina framsteg på regelbunden basis. Det bör påpekas att medlemsstaterna, trots förseningarna, visar en stark vilja och betydande ansträngningar för att vidta ytterligare begränsningsåtgärder för att ta itu med utmaningarna.

Kommissionen kommer att fortsätta att regelbundet övervaka situationen via de förstärkta rapporteringskraven i tullkodexen, programmen för kvartalsvis uppföljning av de nationella myndigheterna för de transeuropeiska systemen samt plenarmöten och bilaterala möten med medlemsstaterna, för att se till att införandet av it-systemet för tullkodexen framgångsrikt avslutas senast i slutet av 2025.

Kommissionen kommer även att överväga andra särskilda åtgärder för att förstärka sitt stöd till medlemsstaterna under kommande år, till exempel genom att erbjuda tekniskt bistånd.